

TEGNAP

este 6 órakor a kisgazdapárt Gaál Gaszton elnöklésével ülést tartott, amelyen az őrleési és forgalmi adóról szóló törvényjavaslatot vitatták meg. Az őrleési adó százaléknak tekintetében tegnap még döntésre nem került a sor. A gazdasági malmoknál és vámmalmoknál megszüntették a darálási adót; az őrleési, darálási tanúsítványok beszerzése is elimináltatott. Az őrleési tanúsítványokat is eltörölték, saját szükségletre való őrleésnél és gazdasági malmoknál a pénzügyminiszter ezekhez a módosításokhoz elvileg hozzájárult. Elfogadta azután a bizottság a cukorrépa 2 százalékos forgalmi adóját.

Hegedüs Loránt pénzügyminiszter az értekezleten kijelentette, hogy nem akar szigorúan ragaszkodni a 15 százalékos őrleési adóhoz, hanem szívesen veszi a párt idevágó javaslatát.

A kisgazdapárt körében azaz óhaj jutott kifejezésre, hogy az őrleési vám legfeljebb 10 százalék legyen. Porlász címén egy százalék és adó címén 2-3 százalék vettesék ki. Szó volt már tegnap az állatforgalmi adóról is, bár nem tanácskozási formában. A miniszter kijelentette, hogy a 3 százalékos állatforgalmi adóhoz sem ragaszkodik betű szerint.

A munkásbiztosítás széleskörű programja a megoldás első stádiumába jutott azzal a törvényjavaslattal, amelyet Bernolák Nándor népjóléti miniszter a munkásbiztosító bíróságról tegnap a nemzetgyűlés elé terjesztett. Bernolák Nándor a javaslatról kijelentette, hogy lényege a reformnak az, hogy a munkásbiztosító-pénztár működésével kapcsolatosan, majd a munkásbiztosítás más kérdéseiben felmerülő peres ügyeket ezentúl ugyiszólván kivétel nélkül a munkásbiztosítási bíróság útján intézik el. Eddig a peres eljárásban része volt az iparhatóságnak, a rendes bíróságnak, a rendőrhatalomnak, a közigazgatási bíróságnak, a munkásbiztosítási választóbíróságnak és az állami munkásbiztosítási hivatalnak is. Ezentúl elsőfokon a munkásbiztosító-pénztár székhelye szerint az illetékes kir. törvényszék, elsőfokon pedig a biztosítási felsőbíróság felállításáig végleg megszünteti az állami munkásbiztosítási hivatalt. A pénztár ellen indított segélyezés és kártérítési perekben továbbra is a biztosított tag és a munkaadók által választott tünőkörök döntenek. A munkásbiztosításra vonatkozó legközelebbi törvényjavaslat az autonómiáért és a tisztviselői kérdést fogja megfelelően szabályozni. Ez a javaslat is rövidesen a nemzetgyűlés elé kerül.

Dr. Gratz Gusztáv volt magyar külügyminiszter a hamisított okmányok ügyében nyilatkozott a Neue Freie Pressenek. Elmondja, hogy a magyar követség több kísérletet tett arra, hogy egy elfogulatlan bíróság előtt bebizonyítsa, hogy azok az okmányok, amelyek állítólag a követség irattárából származnak, hamisítványok, de ezeket a kísérleteket az érdekelt Arbeiter Zeitung részéről mindig megghiúsították. A Schuller-ügy tegnapi főtárgyalásán szintén nem sikerült bíróság tisztázni ezt az aktakérdést, hogy az okmányok hamisítványok-e. Akik az okmányok valódiságát állítják, tisztán formális jogi kifogásokkal megakadályozták és meggátolták abban — mondja Gratz Gusztáv —, hogy a törvényszék előtt eskü alatt vallomást tehessek az ügyben. Most ismét megállapítom és állításaimat kész vagyok bármikor esküvel is megerősíteni, hogy a követség által hamisnak mondott okmányok tényleg hamisítványok.

A debreceni kir. ügyészség néhány hónappal ezelőtt kommunista bűntény gyanúja miatt eljárást indított Jánossy Zoltán volt belügyi államtitkár ellen. Egész se-reg tanut hallgattak ki. A tanuvalomások kedvezők voltak Jánossyra nézve, miért is a debreceni kir. ügyészség megszüntette Jánossy ellen az eljárást.

Ausztria-Magyarország utóállamainak konferenciája munkálatainak befejezését a jövő csütörtökön tartja, mivel a portorosei konferencia július 2-án már összeül és a kiküldöttek a portorosei konferencián is részt vesznek.

Jól értesült osztrák parlamenti körök véleménye szerint most már biztos, hogy dr. Schober bécsi rendőrökön kap megbízást az új kormány alakítására.

A francia szenátus a trianoni békeszerződés tárgyalását a jövő hónap első felében napirendre tűzi.

A Duna-konferencia elfogadta a dunai statutum végrehajtásából felmerülő vitás kérdésekre vonatkozó határozatokat, továbbá az egyezmény átmeneti intézkedéseit.

A Tisza Lajos-köruti rablók a statáriális bíróság előtt.

— Egymásra vallanak a tettesek. —

SZEGED, június 17.
(Saját tudósítónktól.)

Május 30-án éjjel — mint emlékeztetés — három fiatalember ki akarta rabolni Kroó Jánosné Tisza Lajos-körut 71. sz. alatti lakását. Az elvetemült suhancok fojtogatták Kroónét és fiát és csak az éjjeli álmukból felriasztott lakók közlekedésére menekültek el rablási szándékuk végrehajtása nélkül. A rendőrség még aznap elfogta a tetteseket Fürtös László, Sarkadi Pál és Somogyi Sándor jó családból származó fiatalemberek személyében.

Ma állottak a statáriális bíróság előtt a bűnösök. Kilenc órakor nyitotta meg a tárgyalást Hevesi elnök és a statáriális eljárás megtartását indokolta meg.

Dr. Horánszky kir. főügyész-helyettes terjeszte elő a vádat. Sarkadi Pált és Somogyi Sándort mint tetteseket, Fürtös Lászlót mint bűnszegédet vádolja rablással, melynek végrehajtása céljából a szándékos emberölést is megkísérelték.

Az ügyész vádindítványa után az elnök megállapítja a vádlottak személyi adatait, majd áttér a vádlottak kihallgatására. Elsőnek Fürtös László 26 éves, nős villanyszerelőt hallgatja ki a bíróság.

Fürtös nem érzi magát bűnösnek, mert a terv nem az ő agyában született meg. Elmondja azután, hogy nagyon rossz anyagi körülmények között élt, az üzlete rosszul ment, felesége tüdővészben szenvedett, úgy hogy családját csak kölcsönökből tudta fenntartani. Ebben a nagy nyomorában ismerkedett meg Somogyival és Sarkadival, akik azt tanácsolták, hogy tisztességtelen úton szerezzenek pénzt. Kroókat szemelték ki áldozatul tervük keresztülvételéhez és őt elküldték, hogy szemlélje meg a lakásukat. Ő ezt mint villanyszerelő meg is tette és a látottakról beszámolt társainak, akik arról, hogy mit akarnak csinálni, nem mondtak neki semmit. A betöréshez nem is ment el, mert neki erről nem szóltak, így a rablásról nem tud semmit.

Sarkadi Pál 22 éves műszerész szintén nem érzi magát bűnösnek. Azt vallja, hogy Fürtös volt az, aki a tervet kieszelte, ők ketten csak eszközök voltak Fürtös kezében. A betörést Somogyival együtt hajtották végre, anélkül azonban, hogy emberölési szándékuk lett volna, ha a betörés valami miatt meghiusul. A végső szükség kényszerítette erre a lépésre, mert amikor a betörést elkövették, nem volt mit ennie.

Sarkadi kihallgatása után Somogyi Sándort vezeték he a terembe. Az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek, majd a bűncselekmény indítókainak hosszúságú ebeszélésébe kezd. Elmondja, hogy leszerelése után minden alkal-

mat megragadott arra, hogy magának munkát szerezzen, de minden erre irányuló törekvése megbukott az óriási munkanélküliség miatt. Ilyen helyzetben került össze Sarkadival és Fürtössel, akik szintén nyomorogtak. A közös sors barátokká tette őket és állandóan azon tanakodtak, hogy honnan szerezzenek megélhetésükhöz és boldogulásukhoz pénzt. Tanakodásuk közben Fürtös azt tanácsolta, hogy olyan embertől kell pénzt szerezni, akinek van és akinek nincs olyan szüksége az anyagiakra, mint nekik. Egy alkalommal azután Sarkadi azt mondta, hogy megtalálta azt, akitől pénzt lehet szerezni, azt, akinek bár semmi szüksége nincs rá, mégis sok a pénze. Ez pedig nem volt más, mint özv. Kroóné.

A nagy tervektől fölt már a fejünk — mondja tovább valiomásában —, de még nem tudtuk, hogy tulajdonképpen mit csináljunk és ha csinálunk valamit, hogy vigyük véghez. Egy napon elmentünk az egyik moziba, hol „Az arany nyíl” című detektiv-filmét játszották. Az előadás alatt megállapodtunk, hogy a filmben előforduló darcos rablók mintájára fogunk dolgozni. Megtettük az előkészületeket és én elkészítettem az álarcokat. Aznap este (mikor a betörés történt) együtt sétáltunk a Tisza Lajos-köruton, amikor Sarkadi azt mondta, hogy most nyitva a kapu és bemehetünk, úgy se igen vannak itthon Kroóék. Minden habozás nélkül követtem Sarkadit. Benyitottunk az egyik sötét szobába, hol egy székben megbotlottam és az ágyra estem. Az ágyban egy ember feküdt. Az ember kiáltozni kezdett, mire én, hogy a kiabálására előjöttem házbüliek el ne foghassanak, megfogtam és dulakodtam vele és a nálam lévő kapukulccsal a fejére ütöttem. Majd kiszaladtam a folyosóra, ahonnan az utcára jutottam.

Fürtös és Somogyi megjegyzései után az orvosszakértők terjesztik elő véleményüket a vádlottak elmebeli állapotáról. Egyhanguan megállapítják, hogy egyik sem szenved és nem is szenvedett elmebetegségben.

Az orvosszakértők véleménye után a bíróság áttér a tanukihallgatásokra.

Kroó György az első tanu. A kérdéses éjszakán arra ébredt fel, hogy valaki fojtogatja és a fejét üti egy kemény tárgyjal. Dulakodás közben valahogy kimenekült támadója kezei közül, felnyitotta az ablakot és az utcára ugrott ki, ahonnan már csak akkor ment vissza a lakásba, amikor a betörők elmenekültek.

A tanu megesketése után özv. Kroó Jánosné mondja el az izgalmas éjszaka történetét. Arra ébredt fel, hogy valaki fojtogatja. Támadója oly erősen szorította a nyakát, hogy kiáltani sem tudott.

Az ügyész és a védők kérdései után Sarkadi teszi meg a tanu vallomására az észrevételeit. Beismeri, hogy 5 volt az, aki Kroónét — azért mert kiá tozott — megtámadta, de tagadja, hogy fojtogatta volna.

A tanu ennek ellenére fentartja vallomását. Megesketése után az elnök félbeszakítja a tárgyalást és annak folytatását délután 3 órára tűzi ki. Itélrepre előreláthatólag a késő esti órákban kerül sor.

Három turnusban kezdik meg

az egyetemi építési munkálatokat. Az ujszegedi szerb internátust is megveszi a város.

SZEGED, június 17.
(Saját tudósítónktól.)

Mi a nemzetgyűlés a menekült egyetemek elhelyezéséről szóló törvényjavaslatot elfogadta, látszólag Szeged város hatósága is intenzívebb munkát fejt ki az egyetem elhelyezését illetően. Duddás Kálmán mérnök, Kor. óris helyettese, ki nek idejövételét már tegnap jeleztük, Szegeden tartózkodik és a mérnöki hivatallal karöltve egyenként veszi fel a kiszemelt épületeknél szükségelt munkálatok tervei, melyek alapján az ideiglenes és egyben hozzávetőleges költségvetést is el fogják készíteni. Így hát a szerdai közgyűlésen már adatokkal is szolgálhat a referens a törvényhatóság tagjainak.

Értesülésünk szerint az építkezéseket három turnusban kívánja a város végrehajtani. Elsősorban az ipariskola, a királyi tábla, rókusi iskola és az állami gimnázium átalakítását vették tervebe, a második turnusban a kórház, a Gréf-féle gyermekórház, szemkórház, bábaképezde és egyéb kórházi célokra kiszemelt épületek átalakítására kerül a sor, míg a harmadik turnusban a DMKE épületének és egyéb lakáscélokra kiszemelt épületeknek átalakítását hajják végre. Megjegyzendő, hogy itt a turnusok beosztásánál az időrendi szükségesség elvét tartották szem előtt. Az átalakító munkálatokat a közgyűlés jóváhagyása után azonnal meg fogják kezdeni.

Itt említjük meg, mint az egyetemi ügyekkel kapcsolatos intézkedést azt is, hogy Berzenczey Domokos főmérnök, két szerb megbízott társaságában ma délelőtt Ujszegeden járt, hogy az ottlévő szerb internátus épületét felbecsülje, hogy azt esetleg a város részére átvegye. A szóbanforgó internátus az ujszegedi villasor baloldalán épült, melyhez a telket 1913-ban Szeged városa adományozta. Az internátus tulajdonképpen a szerb-bánati vagyongörögöség tulajdonát képezi, ők építették a város által adományozott telekre a szép, emeletes épületet. Az épület átadásának terve is Ujszegedről indult ki, ők küldték a városhoz a tárgyalások folyamatba tétele végett megbízottait és ezért járt Berzenczey főmérnök ma Ujszegeden. A vizsgálatnak és impresszióinak eredményét egyelőre időseztlenül lenne megíjósolni. Bizonyosra vehető mégis, hogy a város számol az eshetőséggel, hogy a szerb Ujszegedről való elvonulása után, mint több ujszegedi épületet, ezt az internátust is az egyetemmel kapcsolatos lakáshiány megszüntetésére fogja felhasználni.

Egyelőre ez a napi esemény-adag az egyetemi tengeri kigyó éléskamrájából. A szerdai közgyűlés bizonyára több eseményt fog felszínre vetni.

Fölbomlott az oláh ellenzéki föderáció.

BUKAREST, június 17. A román ellenzéki föderáció felbomlott, illetve az egész ellenzék vezetését az erdélyi nemzeti párt vette kezébe Maniu Gyulával az élén. Maniu kijelentette, hogy koncentrációs kabinét alakítására törekszik, mert csak ettől ávrja Ujrománia tátongó sebeinek orvoslását.

B
I
G
B
I
B
A
R
R
Y